

Høringsvar vedrørende

Lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv og forskellige andre love

Dette høringssvar afgives af følgende vejledningsfaglige foreninger

- FUETS, Foreningen af Uddannelses- og Erhvervsvejledere på Tekniske Skoler
- Studievejlederforeningen for Gymnasiet og HF
- Lands sammenslutningen af uddannelses- og erhvervsvejledere ved de Grundlæggende social- og sundhedsuddannelser i Danmark

Foreningerne stiller sig helt uforstående overfor den del af lovudkastet der ønsker at erstatte vejledning om gennemførelse med en opgave alene om fastholdelse og ganske uden brug af begrebet vejledning.

Vejledning på uddannelsesinstitutioner har overalt i Verden altid handlet om at elever og studerende skulle støttes til at gennemføre uddannelsen med højst muligt fagligt og socialt udbytte.

I en sådan institutionsbaseret vejledning ligger naturligvis også en fastholdelsesopgave. men det er også således at vejledningen, naturligvis i kombination med undervisningen, skal støtte eleven/den studerende til at udfolde sit fulde personlige og faglige potentiale.

Tidligere forlig og resolutioner

I forhold til en række nylige politiske aftaler og forlig er der tale om en 180 graders afvigelse fra tidligere erklæringer og forlig om vigtigheden af vejledning og en tilhørende professionalisering af vejledning

- I Globaliseringsaftalen
- I Velfærdsforliget

I EU-resolutionen om vejledning fra 2008 som Danmark har tiltrådt tales der om

- adgang til vejledning for alle borgere
- at lade vejledning indgå i uddannelsesinstitutionernes målsætninger
- at inkludere undervisnings- og læringsaktiviteter der bidrager til at den vejledte udvikle evnen t til selv at orientere sig
- at forbedre vejledningspersonalets faglige profil og standard
- vejledningen er opdelt efter modtagerne: skolevejledning, studievejledning, erhvervsvejledning

Tidligere landspolitiske vedtagelser

Lovforslaget er i direkte modstrid med Undervisningsministeriets og Folketingets arbejde for at professionalisere og styrke vejledningen i uddannelserne. Lovændringen (L 112 af 4.06.2008 vedtaget af et enigt Folketing bortset fra EL) præciserer det, at:

"For at understøtte den øgede professionalisme og målrettethed i vejledningen på alle niveauer skal vejledernes kompetenceniveau styrkes."

Med nærværende lovudkast fjernes kvalifikationskrav til vejledere på ungdomsuddannelserne.

Et paradoks

Det udsendte udkast til lov foreslår at § 30 i lov om erhvervsuddannelser ændres til følgende ordlyd:

"For at fastholde eleverne i uddannelse yder skolen eleverne vejledning og stiller kontaktpersoner til rådighed for eleverne samt formidler social, personlig eller psykologisk rådgivning til elever, der har behov herfor.

Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Rådet for Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætte nærmere regler herom".

Det er paradoksalt, at lovforslaget understreger, at vejledningen afskaffes på ungdomsuddannelserne **samtidig** med, at forslaget fastholder skolens forpligtelse til at yde vejledning i erhvervsuddannelserne. Det sidste er et fornuftigt og rigtigt skridt, der bør udvides til at dække alle ungdomsuddannelser.

Øvrige elementer i Ungepakken

Gennemførelsesvejledningens afskaffelse er i direkte modstrid med resten af Ungepakken er hvor især Ungdommens Uddannelsesvejledning får brug for kompetente samarbejdspersoner i forhold til vurdering af uddannelsesparathed, behandling af elevtilmeldinger og uddannelsesplaner, visitation m.m. . Dette vejlederarbejde ligger inden optagelse/uddannelsesstart og er derfor ikke en "fastholdelse"-opgave

En lang række vigtige opgaver fra den gældende bekendtgørelse om gennemførelsesvejledning handler ikke om "fastholdelse" men er en vigtig støtte for alle elever og studerende der oplever et vejledningsbehov også uden at være frafaldstruede . Men vejledere har aldrig i deres arbejde negligeret fastholdelse af frafaldstruede elever og studerende på bekostning af øvrige elever med et legitimt vejledningsbehov.

Den gældende bekendtgørelse

" Ikke –fastholdelse" i den gældende bekendtgørelse er herunder markeret med rødt, og konkrete " fastholdelses"-opgaver er markeret med grønt:

Kapitel 1 Formål med vejledningen

§ 1......at den enkelte elev/studerende/kursist **fuldfører den valgte uddannelse med størst muligt fagligt og personligt udbytte eller støttes til at vælge en anden uddannelse.**

Stk. 2.understøtte elevens/den studerendes/kursistens evne til at træffe begrundede valg og til at gennemføre den uddannelse, som den enkelte vælger.....

Stk. 3.bidrage til, at elever/studerende/kursister som en del af deres uddannelsesforløb bliver i stand til at formulere mål og delmål med deres uddannelse, opnår et realistisk karriereperspektiv og gode studie- og arbejdsvaner.

Stk. 4.således, at der for den enkelte sikres sammenhæng og progression i vejledningsindsatsen.

Kapitel 2 Vejledningens tilrettelæggelse

§ 2. vejledning om **gennemførelse** af den valgte uddannelse efter reglerne i denne bekendtgørelse og eventuelle andre regler for den pågældende uddannelse.

Stk. 2. den enkeltes behov med vægt på unge, der på grund af faglige, personlige og/eller sociale forhold, fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser har et udvidet behov for vejledning.

Stk. 3. Vejledningen tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen som individuel, gruppevis og kollektiv vejledning

Stk. 4......retningslinjer for den individuelle, gruppevise og den kollektive vejledning, hvoraf det fremgår, hvad indholdet er i den konkrete vejledning og hvilke mål, der er sat for vejledningen. Retningslinjerne skal offentliggøres på institutionernes hjemmesider.

Stk. 5.skal tilrettelægge vejledningen, jf. stk. 4, i samarbejde med Studievalg. Vejledningen skal tilrettelægges på grundlag af den vejledning, som eleven har modtaget tidligere i sit uddannelsesforløb med udgangspunkt i elevens uddannelsesplan.

Udvidet vejledning

§ 3. Vejlederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne skal tilrettelægge deres samarbejde med Studievalg med særlig vægt på unge med behov for udvidet vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv og skal henvise de unge til Studievalg, såfremt der er behov herfor, jf. bekendtgørelse om vejledning om valg af videregående uddannelse og erhverv.

Kapitel 3 Vejledningens indhold

§ 4. Den individuelle vejledning tager udgangspunkt i elevens/den studerendes/kursistens personlige forudsætninger og i formålet, indholdet og strukturen af den pågældende uddannelse.

Stk. 2.vejledning om de valg af elementer, der indgår i den enkelte uddannelse,

Stk. 3. Den individuelle vejledning indeholder samtidig vejledning om forhold, der har betydning for, at eleven/den studerende/kursisten kan gennemføre den valgte uddannelse.

Stk. 4. Den kollektive vejledning indeholder vejledning om forhold, der er fælles for eleverne/de studerende/kursisterne, og skal mindst omfatte orientering om

1) uddannelsens mål, opbygning og enkeltelementer,

2) valgfags eller andre enkeltelementers betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv,

3) økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen, Statens Uddannelsesstøtte (SU), Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU), specialpædagogisk støtte og lønnet praktik, og

4) muligheder for uddannelses- og erhvervsvejledning der tilbydes af Ungdommens Uddannelsesvejledning og Studievalg, samt orientering om www.uddannelsesguiden.dk.

Kapitel 4 Samarbejde ved risiko for frafald

§ 5. Vurderer en uddannelsesinstitution, at der er en risiko for, at en elev en studerende eller en kursist afbryder et uddannelsesforløb, skal institutionen tilbyde eleven, den studerende eller kursisten en individuel samtale.

De med rødt markerede opgaver bidrager alle indirekte til at fastholde , men bidrager lige så meget til opfyldelse af § 1 stk 1 om at eleven **fuldfører den valgte uddannelse med størst muligt fagligt og personligt udbytte**

Om Rambøll-analysen som empirisk beslutningsgrundlag

Rambøll-analysen fra august 2008 peger slet ikke på at gennemførelsesvejledning kan undværes men peger alene på et (diskutabelt) omprioriteringspotentiale.

Rambølls analyse blev lavet i sommeren 2008 **samtidig** med at den nuværende vejledningslovs ikrafttrædelse , og inden bekendtgørelserne til loven var udstedt, og dermed reelt også inden loven var begyndt at virke.

En analyse af effekten af en lov der dårligt var trådt i kraft på analyse-tidspunktet er ikke et validt grundlag for den foreslåede afskaffelse af gennemførelsesvejledningen. En sådan undersøgelse kan være mere relevant i dag.

Det anbefaler vi derfor gennemført i stedet for lovudkastets afskaffelse af en effektiv og velfungerende vejledningsordning der understøtter det øvrige arbejde i uddannelsessektoren og vejledningsarbejdet i kommunalt og statsligt regi omkring inklusion, sammenhængskraft, brud på social arv, 95 %-målsætningen, integration, Velfærdsforliget m.m.

Andre undersøgelser af gennemførelsesvejledningen

I UNI-Cs undersøgelse fra september 2009 foretaget blandt eleverne på alle gymnasiale uddannelser mener over 70 procent af eleverne at vejledningen har en positiv effekt i forhold til at vælge eller gennemføre en uddannelse. Og 74 procent af eleverne er tilfredse, eller meget tilfredse, med den måde som vejledningen foregår på.

Dette går igen i elevorganisationernes (EEO, LH og DGS) undersøgelse fra februar 2010 af vejledningsindsatsen på de gymnasiale uddannelser . Elevorganisationerne anbefaler på denne baggrund, at vejledningen – og den personlige kontakt mellem elev og vejleder - styrkes på skolerne. For eleverne vægtes det meget højt at vejledningen er tæt på dem og at de hurtigt kan få støtte, når behovet opstår.

Ressourcer til personer over 25 år

Lovforslaget lægger op til, at uddannelsesinstitutionerne skal koncentrere indsatsen om at fastholde "elever, kursister under 25 år og studerende i uddannelse i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning."

GL forudsætter, at en aldersgrænse på 25 år i lovforslaget ikke fratager uddannelserne ressourcer afsat til vejledning af personer over 25 år – fx på hf og VUC - i den gældende lovgivning. Vi må formode at disse ressourcer overføres uberørt som midler til en fortsat vejledningsindsats på skolerne i en ændret lovgivning.

Overlappende overgangsvejledning ?

Alle uddannelsesinstitutioner har både lov til og forpligtelse til at vejlede potentielle ansøgere om deres egne uddannelser. En sådan vejledning inden valg af uddannelse er ikke overlappende . Den er snarere et supplerende vejledningstilbud og formidles i øvrigt ofte efter aftale med UU-centre og jobcentre. Herigennem kvalificeres ofte den vejledningssøgendes beslutningsgrundlag inden et endeligt uddannelsesvalg

I øvrigt er blev der allerede i 2004 fjernet vejledningsressourcer fra uddannelsesinstitutionerne med begrundelse " at undgå overlappende vejledning" .

Overenskomster og ressourcer

Flere steder i Ungepakken og bemærkninger til lovudkastet angiver man som begrundelse for afskaffelsen af gennemførelsesvejledningen de dyre overenskomster for vejledningen på gymnasieområdet. Men overenskomster er jo en aftale indgået af to parter ud fra et behov om løsning af en vigtig opgave. Det løser man naturligvis ikke ved at afskaffe opgaven men ved at man i stedet genforhandler aftalen

Det er derfor vores anbefaling at gennemførelsesvejledningen bevares i vejledningsloven og følgelove og bekendtgørelser, eventuelt med en prioriteret præcisering af indsatsen. Fastholdelse indgår allerede

i gennemførelsesvejledningen som et vigtigt element, men kan ikke stå alene hvis man afskaffer gennemførelsesvejledning for alle der har et særligt behov for vejledning.

Fastholdelse er en forudsætning for at man gennemfører. Og fastholdelse undervejs er et af flere delmål med vejledningen. Men målet for elever og studerende og vejledere og samfundet er gennemførelse af uddannelsen, og derfor skal gennemførelsesvejledningen bevares.

Nærheden til velkvalificerede vejledere med kendskab til uddannelserne vejer tungt, både når der skal vejledes om personlige og sociale forhold, og vejledning og støtte om de forhold der gør at de gennemfører uddannelsen med bedst muligt fagligt udbytte. Eleverne har brug for velkvalificerede vejledere med tæt kendskab til dem, vejledere som kan træde til umiddelbart, når behovet opstår.

Udgifter til vejledning er ligesom udgifter til undervisning i første omgang en udgift, men det er også en investering i fremtidens unge.

Man bør derfor fastholde og styrke gennemførelsesvejledningen for alle elever med behov for den, og bevare uddannelseskrauet til vejlederne. Forligsparterne bag Ungepakken bør genoverveje disse elementer af lovforslaget og sikre, at uddannelsesinstitutionerne også fremover forpligtes til at yde vejledning.

Vi uddyber gerne dette, og vil særskilt søge foretræde for Folketingets Uddannelsesudvalg efter lovforslagets førstebehandling

12.marts 2010

FUETS, Foreningen af Uddannelses- og Erhvervsvejledere på Tekniske Skoler
Formand Benny Wielandt (TEC)

Studievejlederforeningen for Gymnasiet og HF
Formand Hanne-Grete Lund (Mulernes Legatskole)

Landssammenslutningen af uddannelses- og erhvervsvejledere ved de Grundlæggende social- og sundhedsuddannelser i Danmark
Formand Connie Brusvang (SOSU Nykøbing F)

På vegne af de tre foreninger

Benny Wielandt